

VLIV PROVOZNÍCH PODMÍNEK PĚSTOVÁNÍ NA OBSAH KYSELINY OLEJOVÉ V OLEJI U SIDNEY

Influence of operational growing conditions on oleic acid content in oil by the variety Sidney

Libor KOZLOVSKÝ
SAATBAU ČESKÁ REPUBLIKA

Summary: Sidney is the sole "high oleic" (HO) rapeseed variety registered by Central Institute for Supervising and Testing in Agriculture (ÚKZÚZ). The high content of oleic acid in rapeseed oil from Sidney improves its properties during heat treatment. Incorporation of other varieties, particularly from shedding, obviously affects oleic acid content. If the grower decides to grow not only HO varieties, it is therefore appropriate to limit the influence of rapeseed shedding within crop rotation. The actual impact of shedding on oleic acid content is noticeable, but it does not influence substantially the technological properties of the oil.

Key words: Sidney, RAW 1096-101, oilseed rape, oleic acid, High oleic

Souhrn: SIDNEY je jedinou v ÚKZÚZ registrovanou „High oleic“ (HO) odrůdou řepky. Vysoký obsah kyseliny olejové v řepkovém oleji ze SIDNEY zlepšuje jeho vlastnosti při tepelném zpracování. Obsah kyseliny olejové samozřejmě ovlivní příměs jiných odrůd, zejména z výdrolu. Je proto vhodné, pokud se pěstitel nerozhodne pěstovat pouze HO odrůdy, v rámci osevního postupu omezit vliv výdrolu řepky. Aktuální vliv výdrolu na obsah kyseliny olejové je patrný, ale neovlivňuje zásadně technologické vlastnosti oleje.

Klíčová slova: Sidney, RAW 1096-101, řepka, kyselina olejová, High oleic

Úvod

SIDNEY je jedinou v ÚKZÚZ registrovanou „High oleic“ (HO) odrůdou řepky. Složení oleje z řepky SIDNEY je zajímavé tím, že obsah kyseliny olejové je zvýšen na úkor zejména kyseliny linolové. Kyselina linolenová (omega 3) zůstává na úrovni okolo 8 %. Vysoký podíl kyseliny olejové v oleji zabraňuje přepalování a umožňuje využití oleje i pro smažení. Podle reakcí naprosté většiny veřejnosti, která měla možnost olej ze SIDNEY vyzkoušet, se jedná o olej s nejuniverzálnějším použitím při zachování vynikajících nutričních hodnot řepkových olejů.

V letošním roce se pro výrobu HO řepkového oleje nakupovalo opět významné množství řepky SIDNEY. Vzhledem k cizosprašnosti řepky a odlišným podmínkám při velkovýrobě nás zajímalo, jak byl v letošním roce ovlivněn obsah kyseliny olejové. Zpracovatel HO řepky FABIO PRODUKT s.r.o. nám poskytl některé souhrnné informace o svém nákupu. Tyto informace sice nejsou statisticky vyhodnotitelné, ale poskytnou orientační přehled zejména pro zájemce o pěstování SIDNEY na HO řepkový olej.

Materiál a metody

Zdrojem hodnot zde použitých jsou výsledky ÚKZÚZ a hodnoty rozborů FABIO PRODUKT spol. s r.o.

Výsledky a diskuse

**Tabulka 1: Obsah kyseliny olejové (C 18:1) v % v oleji odrůdy SIDNEY
(zdroj: ÚKZÚZ Brno, FABIO PRODUKT spol. s r.o.)**

Oblast pěstování	obsah kyseliny olejové v oleji	rozbor	poznámka
Ústecký kraj 2014	71,6 %	Fabio	vykoupeno vše
Jihočeský kraj 2014	72,7 %	Fabio	
Severovýchod Čech 2015 (k 11.11.2015)	74,5 %	Fabio	vykoupeno s příplatkem za HO 94 %
Severozápad Čech 2015 (k 11.11.2015)	72,1 %	Fabio	
Jižní Čechy 2015 (k 11.11.2015), nevykoupeno 1 %	71,8 %	Fabio	
ÚKZÚZ 2012 Hradec nad Svitavou	74,6 %	ÚKZÚZ	
ÚKZÚZ 2013 Hradec nad Svitavou	73,9 %	ÚKZÚZ	
ÚKZÚZ 2014 Hradec nad Svitavou	72,8 %	ÚKZÚZ	
ÚKZÚZ 2015 Hradec nad Svitavou	74,2 %	ÚKZÚZ	

Tabulka 1 zobrazuje naměřené hodnoty obsahu kyseliny olejové v oleji ze SIDNEY. Je patrná jistá variabilita lokalit i ročníků. Rozdíly mezi

provozními a pokusnými plochami jsou minimální. Zejména provozní plochy mohou být ovlivněny výdrolou jiných odrůd řepky.

Závěr

Vysoký obsah kyseliny olejové v řepkovém oleji ze SIDNEY zlepšuje jeho vlastnosti při tepelném zpracování. Obsah kyseliny olejové samozřejmě ovlivní příměs jiných odrůd, zejména z výdrolu. Je proto vhodné, pokud se pěstitel nerozhodne pěstovat pouze HO odrůdy, v rámci osevního postupu omezit vliv výdrolu řepky. Ak-

tuální vliv výdrolu na obsah kyseliny olejové je patrný, ale neovlivňuje zásadně technologické vlastnosti oleje. Vliv sprášení jinými odrůdami považuji v našich podmínkách za zanedbatelný, jelikož na pokusných plochách, kde je výrazně vyšší koncentrace standardních odrůd řepky, nedochází ke snížení obsahu kyseliny olejové.

Použitá literatura

Výsledky zkoušek užitné hodnoty ze sklizně 2012 (ÚKZÚZ Brno)
Výsledky zkoušek užitné hodnoty ze sklizně 2013 (ÚKZÚZ Brno)
Výsledky zkoušek užitné hodnoty ze sklizně 2014 (ÚKZÚZ Brno)
Výsledky zkoušek užitné hodnoty ze sklizně 2015 (ÚKZÚZ Brno)

Kontaktní adresa

Libor Kozlovský, Růžová 2701, 43801 Žatec, tel. 606602671, e-mail – Libor.Kozlovsky@Saatbau.com